

Přebujelá státní správa

Nynější koaliční vláda se mi zdála sympatická a slibovala věcný a racionální přístup, který by naši zemi vedl po rozbouřeném moři světové ekonomiky a politiky a zabránil ztroskotání v dluhové pasti, ke kterému naše národní ekonomika vlivem nezodpovědných a populistických vládců směřovala. Strana VV přitom přinášela do vlády prvek slušnosti a morálky, který se u nás vytratil z veřejného života.

Jisté pochybnosti u mne však vzbudilo *snížení platů policistů a hasičů* – složek, které tvoří základ fungování státu a společnosti; dalším podivným krokem je záměr ministra Kalouska *omezit regionální dopravu* (v řeči bohatců, kteří jezdí výhradně auty, „sociálka“). To se dotkne života širokých vrstev, zejména chudších občanů a vláda ztratí jejich podporu. Omezování železniční dopravy a přesun dopravy na (přetížené a poškozené) silnice se jeví navíc velmi neekologické a nerespektující místní tradice. Všechno nelze posuzovat jen striktně ekonomicky – to zjistili i Američané, kteří kolejovou dopravu před časem téměř zrušili a nyní si nevědí rady s údržbou nákladného dálničního systému (nedávno byl o tom dokument v ČT).

Oči mně pootevřel včerejší *Hyde Park* se zástupcem svazu průmyslu, který vidí rezervy státního rozpočtu hlavně v *přebujelosti* a (následně) špatném fungování *státní správy*. Můj otec byl právník a v letech 1945-1972 pracoval v legislativním odboru Ministerstva financí; od něho jsem měl možnost získat určitý obraz o fungování a proměnách v tomto oboru. Po kádrových prověrkách v padesátých letech počet úředníků prudce narostl ale efektivita práce se snížila. Otec popisoval despotickou vládu ministra Ďuriše, který týral své podřízené; po jeho odvolání v polovině 60.let si všichni oddechli...

Dnešní byrokratický systém je však ještě rozbujelejší. Je založen na *apriorní nedůvěře* k státním úředníkům. Nedostatek důvěry se kompenzuje množstvím různých vyhlášek¹. Úředníci rozhodují striktně podle předpisů, i když je to někdy proti zdravému rozumu. V normálně fungující zemi (včetně diktatur) má úředník určitý prostor pro rozhodování a může řešit individuální případy podle svého uvážení. Předpokládá se, že funkce státních úředníků vykonávají lidé s určitou *morální integritou* a loajální vůči státu². To ovšem předpokládá také určitý stav společnosti – zákony a předpisy musí být v souladu se zdravým úsudkem, všeobecnou mravností, resp. s veřejným míněním. Pokud jsou přijímány nesmyslné zákony (na nátlak vlivných lobby) úcta k zákonu přirozeně klesá.

Hnutí *Věci veřejné*, by mohlo udělat mnoho užitečné práce, kdyby se zaměřilo na mravní obrodu společnosti a zeštíhlení státní správy. Podobná situace je i ve školství³; tam by se měla pozornost soustředit na *osobnost učitele* – zajistit výběr uchazečů a jejich vzdělání, vytvořit jim podmínky k práci a svěřit jim důvěru. Samotné finanční zajištění nestačí. Také *péče o rodinu* a vývoj nové generace není jen otázkou peněz – ty mohou být i zneužity těmi, kdy na společnosti parazitují.

¹ Markantní je to například v zemědělství – každý kus dobytka musí být označen a evidován apod. Nadbytek byrokracie pociťují také podnikatelé, což svazuje rozvoj podnikání a odrazuje cizí investory.

² Chybí zákon o státní službě, který po nás požaduje EU

³ V letech 1991-2004 jsem pracoval jako učitel

Myslím, že Věci veřejné by mohly udělat více práce *v opozici* než ve vládě; konstruktivní opozice totiž u nás chybí.

Ing.Jan Matys,

Sloup č.p.20, 25206 Davle

Tel. 776 160 115

damurist@centrum.cz

P.S. Předajte tento dopis paní poslankyni Klasnové